

Bemærkninger til Ejrnæs' Naturkronik i Jæger nr. 9

Rasmus Ejrnæs og jeg kommer tilsyneladende ikke de samme steder. Der findes faktisk en hel del såvel lodsejere som jægere (mange er begge dele), der gør rigtig meget for naturen. Det kommer nok som en overraskelse for Ejrnæs, at vi er helt med på, at naturen udgøres af et kompliceret samspil mellem larver, svampe, træer, blomster, insekter, fugle, rovvildt, græssere osv. Det kan godt være, at kun de færreste lodsejere/jægere har en ph.d. i biologi med speciale i emnerne og derfor ikke har "substantiel viden" herom – men er det også partout nødvendigt?

Ejrnæs bør anerkende, at man må søge det muliges kunst. At have en jagtret på en ejendom er jo langt fra ensbetydende med at have råderet over ejendommen. Hvordan skal en jagtlejer overbevise en landmand om, at denne skal hegne alt ind og sætte store græssere ud? Hvem skal i givet fald betale for det?

Og hvad med skovene? Skal den private skovejer – der muligvis har en formue stående på rod – lade ejendommen hegne ind og lade skoven overgå til urørt græsnings-skov? Hvem skal betale for det?

Jeg tænker, at Ejrnæs bør være ærlig og stå ved, at han intet substantielt aner om ejendomsdrift og økonomi. Fint nok, at Ejrnæs fremhæver den 1.400 hektar store Klelund Dyrehave som et mønstereksempel – men naturprojekter som Klelund Dyrehave kræver nu engang en kvinde (eller mand) med en tyk tegnebog.

At lade små remiser stå i markhjørner og etablere lysbrønde eller lidt større lysninger i skoven er langt bedre end ingenting. Også selvom de ikke er den superelitære natur, som Ejrnæs efterlyser. It's all about the money, hr. Ejrnæs, og jægerne hører faktisk til de få, der gerne punger ud. Ikke ret mange er så ekstremt velhavende som Lego-familiens inderkreds, og så må man jo tage den "bondejæger-natur", som man har råd til, og finde sig i, at man ikke kan ophøjes til "naturjæger".

Min ejendom (som i størrelse og driftsbudget blegner ved siden af Klelund, der er ejet af Lego-arvingen Sofie Kirk Kristiansen) drives med naturen for øje. Men jeg er

ikke så dogmatisk som Ejrnæs' naturkronik lægger op til, at man bør være.

Jeg lytter gerne til specialisterne, herunder Ejrnæs. Tro det eller ej – ikke alle er enige i, at vi absolut er nødt til at hegne naturen ind og udsætte store græssere for at kunne klassificere et område som rigtig natur eller oprindelig natur for den sags skyld. For hvad er det egentlig? Hvor på Danmarks geologiske tidslinje skal vi kigge for overhovedet at kunne drøfte "oprindeligheden" eller blive klogere på "rigtigheden"? Fremtrædende forskere har kaldt rewilding-bølgen for intet mindre end en "Pandoras æske". Senest har Carsten Rahbek, professor ved Københavns Universitet, direktør for Center for Makroøkologi, Evolution og Klima, udtalt, at rewilding er "En populær naturpolitisk synsvinkel, som mangler basal videnskabelig evidens".

Jeg er som sagt jæger og praktiker. Jeg har engområder med lave hegn og græssende kreaturer. Kreaturerne går ude året rundt, og de bliver flyttet rundt efter behov. Men de bliver også vinterfodret efter behov. Besætningen repræsenterer en økonomisk værdi – altså en aktivpost. Og aktiver bør forvaltes, så de ikke taber i værdi. Derudover er jeg typen, der ikke lader husdyr sulte – uanset hvor naturligt biologer som Ejrnæs mener, at sult er.

Det gør jeg af følgende årsager: 1) Det er ulovligt. 2) Jeg risikerer, at de – pga. sult – æder giftige planter, hvilket kan medføre omkostninger måske endda tab af kreaturer. 3) Den vigtigste grund: Husdyr, brugsdyr og kæledyr bør røgtes ordentligt. De skal selvfølgelig ikke sulte.

Trods vanhellig vinterfordring er engene blevet langt mere heterogene og spændende nu efter flere års afgræsning, end de var tidligere, da de bare blev brakpudset i ny og næ.

Her på bopælen er vi ikke på det Ejrnæske natur-nirvana-stadie, hvor man blander sig helt udenom (altså lige bortset fra at hegne og holde husdyr i hegnet). Motorsaven er løbende i brug. Men vi har også masser af veterantræer, og flere undervejs, som saven selvfølgelig ikke kommer nær. Der er desuden masser af rod, forfald

og dødt ved i skoven, såvel stående som liggende. Det er alt sammen godt – ikke bare for det jagtbare vildt, men også for insekter, padder, diverse fugle, svampe mv.

Vi er skam også entreprenante. Vi etablerer levende hegn og diger af tunge marksten, trærødder og store trækævler. Vi efterlader kvasbunker – i størrelse på store sankthansbål – til naturlig nedbrydning rundt omkring på ejendommen, hvilket skaber et væld af liv. Derudover har vi en del kortklippede, grønne græsområder på ejendommen (hvilket formentlig forekommer håbløst i en rewilders optik). Jeg indrømmer gerne, at særligt råvildtet, men også harerne, står mit jægerhjerne nært. Begge arter sætter pris på områder med kort, grønt græs året rundt. Men det er der sandelig også mange ikke jagtbare arter, der gør. Blandt andet drossel- og spurvefugle, der i hobetal ynder at fouragere i græsset.

Vi "bondejægere" forstår ikke alt til fulde. Og derfor lytter vi gerne. Men det er ikke sikkert, at vi kan – eller vil – underkaste vores ejendomme og jagtrevirer et dogmatisk regime, der striks proklamerer, hvad der skal gøres for at skabe den helt "rigtige natur". Men ét er sikkert; vi gør, hvad vi kan til gavn for en bred vifte af de komplicerede processer, som vi kalder natur.

Så hr. Ejrnæs – hold nu op. Jægere har gennem tiderne fungeret som væsentlige naturbeskyttere. For vi dyrker det muliges kunst og følger ikke blindt i halen på, hvad der nu lige er "det nye sort" i den populistiske naturpolitik.

thomas.jaegerliv@gmail.com

*Med venlig hilsen
Thomas Ustrup
Nimdrupvej 14, 8740 Brædstrup*